

Відгук

офіційного опонента Полуди Вікторії Володимирівни,
кандидата педагогічних наук, завідувача навчально-виробничої лабораторії
«Готель «Гостинність» Київського технікуму готельного господарства,
на дисертацію Вовчка Ярослава Васильовича
**«Підготовка майбутніх менеджерів до організації етнографічного
туризму у вищих навчальних закладах»**, представлену на здобуття
наукового ступеня кандидата педагогічних наук зі спеціальності
13.00.04 - теорія і методика професійної освіти.

Загальносвітові тенденції розвитку туризму свідчать про посилення інтересу до національних особливостей культури кожного народу. Ефективне використання природних та етнокультурних туристичних ресурсів України впливає на економічний успіх країни. Відповідно, зростають вимоги до професійної підготовки фахівців туристичної галузі, які повинні вчасно реагувати на зміни, аналізувати інформацію, забезпечувати конкурентоспроможність України на ринку туристичних послуг.

Водночас, як свідчить практика, вітчизняний туризм поступається світовим стандартам щодо якості послуг, використання інноваційних форм організації туристичних подорожей, культури обслуговування. Отож для системи вищої освіти України особливої актуальності набула проблема впровадження нових напрямів, змісту, методів і форм підготовки майбутніх менеджерів туризму.

Суттєві зміни в галузі вищої освіти потребують перегляду підготовки майбутніх фахівців туристичної галузі. Цей процес вимагає перегляду об'єктивних і суб'єктивних позицій, методологічних орієнтирів у сучасній психолого-педагогічній науці і практиці підготовки випускників вищих навчальних закладів до професійної діяльності, що уможлиблює окреслення концептуальних засад, на яких можна удосконалювати підготовку майбутніх менеджерів туристичної галузі, зокрема підготувати їх до організації етнографічного туризму.

Тема дисертаційного дослідження Вовчка Ярослава Васильовича «Підготовка майбутніх менеджерів до організації етнографічного туризму у вищих навчальних закладах», на наш погляд, є досить актуальною, оскільки, розвиток туризму в Україні, як чинник формування економіки держави, зумовлює необхідність створення галузевої системи підготовки та підвищення кваліфікації туристських кадрів здатних приймати професійні

рішення, розв'язувати типові і нетипові проблеми, тим самим забезпечуючи високу якість обслуговування по задоволенню потреб споживачів послуг.

Запропонована тема вирізняється науковою значущістю, оскільки у вітчизняній науці, попри фундаментальні дослідження в галузі, не була детально досліджена.

На нашу думку, методологічні і теоретичні основи досліджуваної проблеми отримали в дисертації Я.В. Вовчка належне обґрунтування, аргументацію і конкретизацію; чітко визначено мету і завдання наукового дослідження, об'єкт, предмет, що дало можливість правильно побудувати роботу і зробити відповідні висновки. Достовірність результатів дослідження та його основних висновків забезпечується комплексним розглядом проблеми, застосуванням адекватних наукових методів дослідження.

Для даної роботи характерна логічна та структурна цілісність.

Привертає увагу дефінітивно-смісловий аналіз проблеми дослідження в теорії і практиці вищої школи, що дав можливість авторові осмислити сутність основних категорій: «туризм», «туристична(туристська) індустрія», «туристська (туристична) освіта», «професійна освіта у туризмі» та ін., сформулювати власне визначення поняття «етнографічний туризм», виокремити основні функції етнографічного туризму, форми організації, принципи, передумови розвитку етнографічного туризму та привабливість етнографічних об'єктів у різних регіонах України.

Варто відзначити, що результати дослідження пройшли широку апробацію шляхом оприлюднення на міжнародних і регіональних науково-практичних конференціях. Матеріали дисертації всебічно висвітлені у публікаціях автора.

У першому розділі «Теоретичні засади підготовки майбутніх менеджерів до організації етнографічного туризму» представлено результати теоретичного дослідження проблеми, визначено основні напрями та підходи до організації професійної підготовки майбутніх менеджерів туризму, здійснено дефініційно-смісловий аналіз основних категорій.

У другому – «Професійна готовність майбутніх менеджерів до організації етнографічного туризму» обґрунтовано засади організації туристської освіти: нормативно-правове забезпечення навчального процесу; отримання ґрунтовних знань з фахових дисциплін, а також предметів соціально-гуманітарного, природничо-наукового та економічного циклів; безперервна практична підготовка, що забезпечується організацією різних видів практики навчання у ВНЗ; максимальне наближення навчального процесу до реалій сучасного туристичного бізнесу. У третьому – «Дослідницько-експериментальна перевірка ефективності моделі підготовки

майбутніх менеджерів у ВНЗ України до організації етнографічного туризму» охарактеризовано особливості впровадження експериментальної моделі підготовки майбутніх менеджерів до організації етнографічного туризму; обґрунтовано результати констатувального і формувального етапів експерименту.

Дисертаційна робота має не тільки науково-теоретичне, але й вагомим практичне значення, оскільки на основі ґрунтовних теоретичних узагальнень здобувачем розроблені методичні рекомендації до спецкурсу «Організація етнографічного туризму в Івано-Франківській області: теорія і практика». Матеріали дисертації можуть використовуватися з метою оновлення змісту навчальних програм і посібників з організації туризму, фахових методик, а також під час розробки навчально-методичної літератури в системі туристської освіти та підвищення кваліфікації фахівців туристичної галузі.

Проведені дисертантом дослідження дають можливість констатувати, що сьогодні в Україні триває процес розробки концептуальних засад підготовки майбутніх менеджерів у вищих навчальних закладах. У цьому контексті надзвичайно важливим є конструктивно-критичний аналіз науково-педагогічних джерел із досліджуваної проблеми, у якому здійснено обґрунтування загальнонаукових підходів до проблеми підготовки майбутніх менеджерів в умовах ступеневої освіти.

Варто зазначити, що дисертаційну роботу збагачують додатки, що мають не тільки теоретичний, але й практичний характер.

У дисертації зроблено висновки до кожного розділу, загальні висновки, список використаної літератури містить достатню кількість джерел (224).

Автореферат відповідає змісту дисертації.

Разом з тим, не дивлячись на загальну достатньо високу оцінку дисертаційного дослідження Я.В. Вовчка, вважаємо за необхідне висловити деякі зауваження та побажання:

1. Важливою для досліджуваної теми є інтерпретація понять «етнографічний туризм», «готовність менеджерів туристичної галузі до організації етнографічного туризму». Вважаємо, що в означеній роботі доцільно було б розглядати ці поняття не в кінці розділу, а на початку дисертаційного дослідження.

2. Варто було б більш ґрунтовно розкрити особливості підготовки майбутніх менеджерів до організації етнографічного туризму, що власне й підсилило б актуалізацію проблеми дослідження. На нашу думку, робота виграє б, якби автор ширше розглянув зарубіжний досвід підготовки майбутніх менеджерів до організації етнографічного туризму у вищих навчальних закладах.

3. Не розмірні об'єми підрозділів: 2.1 - 23 сторінки, 2.2 - 5 сторінок, 2.3 - 14 сторінок.

4. Доцільно було б збільшити підрозділ 2.2 (5 сторінок) в якому практично складно побачити обґрунтування системи критеріїв, показників та рівнів готовності майбутніх менеджерів до організації етнографічного туризму.

5. Є певні неточності у виділенні дисертантом груп застосованих методів дослідження. На нашу думку, варто дотримуватися чіткої класифікації методів науково-педагогічного дослідження, запропонованих вітчизняними і зарубіжними науковцями (В.Давидов, А.Киверялг, М.Фіцула, Н.Мойсеюк, П.Образцов та ін.) та правильно вживати назви їх груп і самих методів. До прикладу, за П. Образцовим існує три групи методів наукового дослідження: загальнонаукові логічні методи пізнання, порівняльно-історичні та емпіричні; за В.Давидовим – емпіричні, теоретичні, порівняльно-історичні та математичні, статистичні методи. Із перерахованих автором методів дослідження не зрозуміло, чію класифікацію було взято за основу при їх визначенні?

6. На нашу думку, автор, аналізуючи досвід фахової підготовки майбутніх менеджерів до організації етнографічного туризму у різних закладах професійної освіти, не завжди дає йому власну оцінку.

7. У тексті дисертації і авторефераті зустрічаються різного роду помилки (повтори, відсутність посилань, порушення правил оформлення списку використаних джерел, тощо).

Разом з тим, зазначені зауваження не зменшують цінність роботи. Дисертант володіє методикою самостійного дослідження і науковим стилем викладу зібраного матеріалу. Вважаємо, що дисертація є самостійним, завершеним науковим дослідженням. Робота містить ґрунтовний аналіз проблеми, має теоретичне і практичне значення для розвитку теорії і методики професійної освіти.

Наукові здобутки автора знайшли висвітлення в авторефераті та 12-ти публікаціях, серед них: 5 статей у наукових фахових виданнях України; 1 в зарубіжних наукових періодичних виданнях; 5 праць, що додатково відображають наукові результати дослідження, а також 1 навчально-методичний посібник.

На основі аналізу дисертації та автореферату, ознайомлення з працями, опублікованими за тематикою дисертації, відзначаємо актуальність здійсненого дослідження, достатній рівень обґрунтування наукових положень, висновків і рекомендацій, новизни й повноти висвітлення матеріалів дослідження в опублікованих працях, робимо висновок, що

дисертаційна робота «Підготовка майбутніх менеджерів до організації етнографічного туризму у вищих навчальних закладах», заслуговує позитивної оцінки, відповідає вимогам, поданих на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук і наведених у «Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України № 567 від 24.07.2013 р. (пп. 9, 11, 12, 13, 14), а її автор – **Вовчок Ярослав Васильович** – заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата педагогічних наук за спеціальністю 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти.

Офіційний опонент:

кандидат педагогічних наук,
завідувач навчально-виробничої
лабораторії «Готель «Гостинність»
Київського технікуму готельного
господарства

В. В. Полуда

08.02.16 р.

Підпис В.В. Полуда завідувачу:
Нач. відділу кадрів Шкода

*Зосереджений
директор
З. К. С. П.*

Л. Я. Федорко

Київський національний
університет ім. Василя Стефаника
№ 03.02-11/10
12 02 2016 р.